

Osnovi pisanja

za medije

najil kurtić

Najil Kurtić
OSNOVI PISANJA ZA MEDIJE

Dr. Najil Kurtić
Osnovi pisanja za medije

Izdavači: MEDIA PLAN INSTITUT
Sarajevo
COLOSSEUM Tuzla

Recenzenti: Prof. dr. Stjepan Malović
Prof. dr. Besim Spahić

Lektor: Prof. dr. Ahmet Kasumović

Naslovna strana: Mr. Maja Hrvanović, akad. graf.

DTP: Sejmo Zulfić

Za Izdavače: Zoran Udovičić
Zlatko Berbić

Štampa: d.o.o. "PrintCom", grafički inženjering
Tuzla

Za štampariju: Delila Hadžimehmedović

.....
CIP- Katalogizacija u publikaciji Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

070.41
KURTIĆ, Najil
Osnovi pisanja za medije/ Najil Kurtić, - Sarajevo:
Media Plan institut, 2009.-400 str. :
Ilustr. ; 24 cm
Bibliografske i druge bilješke uz tekst

ISBN 978-9958-514-00-5
COBISS.BH-ID 17759750
.....

Najil Kurtić

OSNOVI PISANJA ZA MEDIJE

Tuzla, 2009. god.

SADRŽAJ

Prvi dio	11
UVOD U NOVINSKI STIL	13
1. VIJEST I DOGAĐAJ	21
1.1. Vijest	21
1.2. Vijest i informacija	23
1.3. Predmet vijesti - događaj	25
1.4. Očekivano - neočekivano	29
2. VRIJEDNOSTI VIJESTI	37
2.1. Značaj	40
2.2. Uticaj	40
2.3. Blagovremenost	41
2.4. Blizina	43
2.5. Neuobičajenost	43
2.6. Istaknutost	44
2.7. Konflikt	46
2.8. Humor	47
3. PROCJENJIVANJE VRIJEDNOSTI VIJESTI	51
4. PRAVILA PISANJA ZA MASOVNE MEDIJE	59
4.1. Pisanje u pasusima (paragrafima)	60
4.2. Pravilo kratke rečenice	61
4.3. Usklađenost strukture rečenice sa strukturom ideje	62
4.4. Bliska veza između subjekta i predikata	63

4.5. Prednost aktivnim oblicima	63
4.6. Pažljivo sa pridjevima i priložima	65
4.7. Upotreba svakodnevnih riječi	67
4.8. Precizno izražavanje	67
5. CITIRANJE I PARAFRAZIRANJE	77
5.1. Pravila citiranja	78
5.2. Imenovanje izvora citata	84
6. ORGANIZIRANJE ČINJENICA	87
7. KORAK PO KORAK DO VIJESTI	101
7.1. Prava vijest se često krije iza pitanja: kako?	105
7.2. Postojanje subjekta podrazumijeva i predikat	108
8. LID	123
8.1. Potpuni lid (AP glava)	123
8.2. Fokusirani lid – klin glava	128
8.2.1. Fokusirani lid direktne identifikacije	133
8.2.2. Fokusirani lid odložene identifikacije	135
8.3. Rezimirajući (sumirajući) lid	139
9. OBRNUTA PIRAMIDA	145
9.1. Struktura obrnute piramide	146
9.2. Pisanje obrnute piramide	148
10. PRAVILNA PIRAMIDA	155
10.1. Struktura pravilne piramide	156
10.2. Pisanje pravilne piramide	157
11. PJEŠČANI SAT	161
11.1. Struktura pješčanog sata	161
11.2. Pisanje pješčanog sata	163
12. BLOK STRUKTURA	173
12.1. Područje primjene blok strukture	174
12.2. Multielementni izvještaj	174
Drugi dio	185
1. NARATIVNO NOVINARSTVO	187
1.1. Uvod u novinarske žanrove	187
1.2. Pojmovno određenje narativnog novinarstva	191
1.3. Elementi narativnog novinarstva	193
2. FIČER	197
2.1. Pojmovno određenje i funkcije	197
2.2. Tipovi fičera	200
2.3. Organizacija fičera	201

3. LID ZA FIČER	209
3.1. Upitni lid	211
3.2. Komunikativni lid	213
3.3. Kontrastni lid	216
3.4. Citatni lid	219
3.5. Anegdotalni lid	221
3.6. Deskriptivni lid	223
4. EFEKTAN ZAVRŠETAK PRIČE	231
4.1. Funkcije efektnog završetka priče	232
4.2. Tehnike završetka priče	233
5. FOKUSNA (USREDOTOČENA) PRIČA	239
5.1. Žanrovske specifičnosti	239
5.2. Postupak pisanja fokusirane priče	241
6. TREND STORY	255
6.1. Žanrovske odlike trend story	255
6.2. Koraci u pisanju trend story	258
7. PROFIL	293
7.1. Žanrovske odlike profila	293
7.2. Pisanje profila	299
8. INTERVJU	327
8.1. Pojmovno određenje	327
8.2. Vrste intervjua	329
8.3. Struktura intervjua	331
8.4. Izvođenje intervjua	333
8.4.1. Temeljita priprema	333
8.4.2. Izbor relevantnog sagovornika	334
8.4.3. Tok intervjua	335
8.4.4. Zaključivanje intervjua	338
9. KOMENTAR	349
9.1. Pojmovno određenje	353
9.2. Vrste komentara	354
9.3. Struktura komentara	357
9.3.1. Uvod	358
9.3.2. Eksplicacija ili tijelo komentara	359
9.3.3. Zaključak	361
9.4. Proces komentarisanja	362
10. NASLOVNI BLOK	369
Bibliografija	393
Index pojmova	397

PREDGOVOR

Ova knjiga je nastajala punih deset godina, a rezultat je predavanja i vježbi iz predmeta: Metode i tehnike novinarstva i Pisanje za medije, studentima žurnalistike na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli i studentima Visoke škole novinarstva Mediaplana u Sarajevu. Godinama sam osluškivao reagiranje studenata na teorijske uvode u pojedine novinarske vještine, pokušavao ih približiti, što je moguće više, aktualnoj novinarskoj praksi i dominantnim medijskim sadržajima, zajedno sa studentima pronalazio upečatljive primjere dobre i loše prakse u domaćim i regionalnim medijima, eksperimentisao sa metodama predavanja i uvježbavanja, birao i osmišljavao zadatke za vježbe i ispite, prikupljao uspješne studentske radove i proučavao silabuse sličnog predmeta na svjetskim studijima novinarstva. Moji parametri su bila dva temeljna principa: prvo, dizajn (forma) poruke presudno utiče na efikasnost mas-medijskog komuniciranja, naročito u modernom vremenu koje karakterišu hiperprodukcija i hiperdiseminacija medijskih sadržaja i drugo, pisanje za medije (dizajniranje poruka) je vještina koja se može, uz dobro mentorstvo i uporan rad, steći i podići na zavidan nivo. Oba ova principa se svakodnevno potvrđuju u praksi. Na jednoj strani sve je manja mogućnost da jedan medij u odnosu na mnogobrojne druge ostvari prednost po osnovu ekskluzivnosti informacije koju objavljuje, pa do izražaja dolazi način prezentacije vijesti, a na drugoj strani zadivljujućom brzinom pa i lakoćom su studenti kojima sam predavao usvajali različite paradigme modernih novinarskih formi. To pokazuje i veliki broj studentskih radova kojima sam, sa zadovoljstvom, pa i sa ponosom, ilustrirao pojedine forme narativnog novinarstva.

Knjiga sadržajem prati program predmeta: Pisanje za medije I, Pisanje za medije II i Praktikum iz pisanja za medije I i II na studiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli. Radi toga je podijeljena u dva dijela. U prvom dijelu su obrađeni osnovni elementi i forme informativno – faktografskog novinarstva. Naslonio sam ih na savremeno shvatanje informacije i događaja, koje sam izložio u knjizi *Kôd novinarstva* a sa kojim su se studenti upoznali u okviru predmeta *Teorija informacija*. U drugom dijelu knjige prezentirani su elementi narativnog novinarstva, te detaljno i sistematično obrađene strukture i tehnike pisanja glavnih formi fičera.

Od sličnih knjiga, na našem govornom području, ova knjiga se razlikuje u nekoliko bitnih elemenata: 1) po metodičnosti i detaljnosti izlaganja materije, što odlikuje postupnost i mentorsko vođenje algoritmom dizajniranja, kako pojedinačnih elemenata tako i najsloženijih novinarskih formi, 2) po velikom broju navedenih i analiziranih primjera iz realne novinarske prakse, 3) po zastupljenosti nekih novih faktografskih formi koji „drmaju“ temelje mitologije obrnute piramide i potpunog lida, 4) po pridavanju velikog značaja narativnom novinarstvu.

Knjiga je izvorno namijenjena studentima žurnalistike Univerziteta u Tuzli, međutim, bit će korisna i studentima na svim ostalim studijima novinarstva i medija u regiji, kao i studentima odnosa s javnostima u čijem „kotaču obrazovanja“ vještine pisanja za medije zauzimaju značajno mjesto. Naravno, neće štetiti ni kolegama koji su se već angažirali u nekoj od profesija javnog komuniciranja (novinarstvo, odnosi s javnostima, promocija).

Kada je budete čitali, vidjet ćete da je ovo kompleksna knjiga i nikako je, zbog toga nije mogao finalizirati jedan autor. U njenom kreiranju je učestvovao veliki broj novinara, čije sam tekstove, uglavnom potpisane samo inicijalima, preuzeo iz novina ili sa internet portala i u najboljoj namjeri pretvorio u „studije slučaja“, zahvaljujući kojima su studenti uspjeli shvatiti i najsloženije apstrakcije iz teorijskih uvoda. Hvala kolegama!

Posebno i sa zadovoljstvom se zahvaljujem studentima čije sam radove (vježbe i ispitne obaveze) uvrstio u ovu knjigu, koliko zbog ilustrativnosti izložene teorijske materije, toliko i kao dokaz da je to o čemu izlažem moguće uraditi. Naravno, hvala i svima ostalima koji su na bilo koji način, anonimno ili vidljivo, doprinijeli da ovaj rukopis dobije formu knjige.

Najil Kurtić

PRVI DIO

- UVOD U NOVINSKI STIL
- VIJEST I DOGAĐAJ
- VRIJEDNOSTI VIJESTI
- PROCJENJIVANJE VRIJEDNOSTI VIJESTI
- PRAVILA PISANJA ZA MASOVNE MEDIJE
- CITIRANJE I PARAFRAZIRANJE
- ORGANIZIRANJE ČINJENICA
- KORAK PO KORAK DO VIJESTI
- LID
- OBRNUTA PIRAMIDA
- PRAVILNA PIRAMIDA
- PJEŠČANI SAT
- BLOK STRUKTURA

UVOD U NOVINSKI STIL

Fokusrajte se na novost a potom se vratite unazad ka pojašnjavanju detalja i okolnosti koje su je omogućile

Sjećate li se Crvenkapice? To je priča o djevojčici koju je majka poslala samu, kroz strašnu šumu, u posjetu bolesnoj baki. Na putu je srela vuka. Kazala mu je gdje ide. Vuk ih je, kasnije, na prevaru progutao obje. Na kraju se pojavio hrabri lovac, rasporio vuka i žive izvukao i baku i Crvenkapicu.

Razmišljajući o načinu na koji ću studente prve godine žurnalistike najupečatljivije uvesti u novinarski način pisanja (stil) sjetio sam se ove priče. Ispričana je po klasičnom obrascu hronološkog kazivanja, ima u sebi elemente dramatičnog događaja i pogodna je za stilska eksperimentisanja.

Evo cijele priče. To je jedna od najautentičnijih verzija koju sam kao dijete slušao. Današnje verzije su, u skladu sa nekim novim pedagoškim teorijama i principima, manje dramatične i manje krvave.

CRVENKAPICA

U malom selu uz sam rub šume živjela je djevojčica kose zlatne poput žita i očiju plavih poput proljetnog neba. Bila je tako dobra i draga da su je svi voljeli, a najviše od svih voljela ju je njezina baka.

Jednom joj je baka poklonila kapicu od crvena baršuna. Kapa joj je divno pristajala, pa djevojčica nije htjela ništa drugo nositi, osim nje. Zbog toga su je ljudi u selu prozvali Crvenkapica.

Crvenkapica je često posjećivala baku, ali nikada nije

Novinarski stil se razlikuje od klasičnog obrasca hronološkog kazivanja

odlazila sama, nego u pratnji svoga oca. Šuma je bila puna opasnosti.

Jednog jutra, dok je otac još bio u lovu, stigne vijest da je baka bolesna. Mama pozove crvenkapicu i reče joj: «Ovdje ti je košara s kolačima i lijekovima pa je odnesi bolesnoj baki. Nemoj lutati naokolo i skretati s puta, jer ćeš se izgubiti. A kada dođeš baki, ne zaboravi je pozdraviti.» «Bez brige mama, sve ću napraviti kako treba», obećala joj je Crvenkapica.

«Proći ću kroz šumu i nabrati cvijeće za baku», razmišljala je Crvenkapica, « a to je i najkraći put pa ću brže stići do bake.»

Veselo i pjevajući krenula je Crvenkapica u šumu.

U šumi je bilo svježe i ugodno, a sunčeve su zrake svjetlucale u krošnjama starih hrastova. Iznenada se iza jednog debla pojavila nečija glava. Bio je to vuk, koji «glumeći dobro stvorenje», umiljato reče: « Dobar dan, Crvenkapice! Kamo si krenula tako rano, prelijepa djevojčice?»

Crvenkapica, koja nikad prije nije srela vuka, naivno odgovori: «Idem baki, nosim joj košaru s kolačima i lijekovima, jer je bolesna i slaba.»

«Reci mi, djevojčice, gdje stanuje tvoja baka?» upita je vuk.

« U kućici na kraj šume, živi posve sama», odgovori mu Crvenkapica spremno.

«O, pa ja znam put kojim ćeš puno prije stići. A tamo ima puno više cvijeća i jagoda», reče vuk i prevari djevojčicu. Vuk je dobro poznavao šumu i do bakine kuće stigao je punoprije Crvenkapice.

Kada je stigao do bakine kuće, polako se prišuljao vratima i pokucao.

«Tko je to?» čuo se glas iz kuće.

«Ja sam, tvoja Crvenkapica», odgovorio je vuk oponašajući glas djevojčice. «Donijela sam ti kolače i lijekove.»

«Uzmi ključ pod prozorom i otvori vrata» radosno odgovori baka. «Preslaba sam i ne mogu ustati».

Vuk uzme ključ, otvori vrata i uskoči u sobu. Ugledavši

zločestog vuka, umjesto Crvenkapice, baka u strahu krikne i pokuša pobjeći, no nije se uspjela niti pomaknuti, a vuk je skočio na nju, zgrabio je i progutao.

Nakon što je progutao baku, vuk odjene njezinu spavaćicu i stavi na glavu kapicu. Zatvori vrata i legne u krevet, skrivajući ispod pokrivača svoje velike šape i dugi rep. Tako skriven čekao je Crvenkapicu.

Malo kasnije pojavi se Crvenkapica i, ne sluteći ništa, pokuca na vrata.

«Tko je?» zapita vuk oponašajući bakin glas.

«Ja sam, bako, tvoja unučica Crvenkapica. Donosim ti kolače i lijekove» reče Crvenkapica.

«Samo uđi, vrata nisu zaključana» javi se vuk.

Crvenkapica oprezno uđe i začuđeno pogleda prema krevetu. Vuk se bio zavukao u krevet tako da mu je virila samo glava. «Stavi košaru na stol, priđi bliže i poljubi svoju baku!» reče vuk Crvenkapici.

Djevojčici se to učinilo neobičnim, ali je ipak prišla krevetu.

Ugledavši velike vukove uši, Crvenkapica uplašeno upita:»Bako, zašto su ti tako velike uši?»

«Da te bolje čujem» odgovori joj vuk.

«Bako, zašto su ti tako velike oči?»

«Da te bolje vidim» odgovori joj vuk.

«Bako, zašto su ti tako velike ruke?»

«Da te mogu bolje zagrliti» reče vuk.

«Ali, bakice, zašto imaš tako velika usta?» upita Crvenkapica.

«Da te bolje pojedem» viknu vuk, skoči iz kreveta i proguta jadnu Crvenkapicu.

Zadovoljan i sit, vuk legne pod stablo, onako težak, velika trbuha, ubrzo je zaspao i glasno zahrkao. Vuk je tako glasno hrkao da ga je čuo i lovac koji je prolazio pored bakine kuće. Prišuljao se polako na vrhovima prstiju i ugledao vuka s golemim trbuhom. Odmah mu je bilo jasno što se dogodilo.

«Vuk je pojeo baku, tko zna može li se još spasiti,» pomislilo je lovac. Nije ni slutio da je Vuk pojeo i Crvenkapicu.

Lovac ubije vuka i oslobodi baku i Crvenkapicu. Baka radosno zagrlji svoju unučicu i zahvali lovcu što im je spasio život.

A sada obratimo pažnju na klasičnu novinsku vijest.

ORDEN ZA PRINCA HARRYA

Princ Harry, mladi sin britanskog prijestolonasljednika princa Charlsa, primio je iz ruku svoje tetke, princeze Ane, medalju koja mu je dodijeljena za desetsedmičnu službu u britanskoj vojsci u Afganistanu. Istom prilikom odlikovano je i 170 pripadnika jedinice princa Harrya.

Mladi vojnik star 23 godine bio je primoran da skрати svoju misiju u Afganistanu iz sigurnosnih razloga početkom marta kada je njegovo prisustvo u toj zemlji postalo poznato. Princ je na službi ipak ostao oko deset nedelja.

Zamislite ovu vijest ispričanu po modelu Crvenkapice.

Ne tako davno, najmanje prije deset nedjelja, mladi sin britanskog prijestolonasljednika princa Charlsa, Princ Harry, na nagovor kraljevskih savjetnika za odnose s javnostima, kao i uz blagoslov svoje bake kraljice Elizabete, otišao je u sastavu britanskog vojnog kontigenta na službu u Afganistan. Mada je u Afganistanu zvanično mir, to je još uvijek veoma opasno područje. Strane jedinice su stalna meta napada mudžahedina. Zbog toga je bilo veoma važno da prijestolonasljednikovo službovanje u Afganistanu ostane tajna. Pošto je svaku tajnu teško sačuvati, tako je bilo i ovoga puta. Nakon deset nedjelja, ipak se saznalo za prinčevu avanturu. Zaprijetila je opasnost da El-kaidinim operativcima ne padne na pamet ideja da bi mogli oteti Harrya i tako natjerati Veliku Britaniju da se potpuno povuče iz Afganistana. Tajne službe su brzo reagirale, izvukle su princa iz ralja opasnosti a

zahvalna baka, ponosna na svog unuka je organizirala veliku feštu na kojoj su princu i njegovim drugovima podijeljena odlikovanja.

Mada se neodoljivo nameće pitanje, ko je u ovoj priči Crvenkapica, ko vuk a ko hrabri lovac, to nije naša tema.

Cilj nam je da vam pokažemo kako bi dosadne bile vijesti kada bi se pripovijedale hronološki i kada ne bi bile fokusirane na događaj i novost, a potom i da vas navedemo da Crvenkapicu pokušate ispričati na način na koji je napisana vijest *ORDEN ZA PRINCA HARRYA*.

Za početak, pokušajmo sa novim naslovom. Primijetili ste čitajući novine, *dobri naslovi ističu glavnu novost i uglavnom se bave posljedicama događanja.*

Pročitajte još jednom priču. Istaknite ono što mislite da je najznačajnije, najinteresantnije, najdramatičnije, najaktuelnije, najneočekivanije, najsenzacionalnije. Uzmimo da je to senzacija: IZ UTROBE VUKA IZVUKAO ŽIVE BAKU I UNUKU. Evo kako su to uradili studenti.

**LOVAC SPASIO CRVENKAPICU I NJEZINU BAKU
SPAŠENE IZ UTROBE VUKA
VELIKI ZLI VUK OD DANAS NEĆE NAPADATI
LOVAC SPASIO BAKU I CRVENKAPICU
DOBAR TEK – PRAZAN STOMAK**

Stavite se u ulogu čitatelja. Šta očekujete kada čitate ovakav naslov? Da li da prvo saznate kako su se baka i unuka našli u utrobi vuka ili kako ih je neko spasio? Mene bi primarno interesovalo ovo drugo pitanje a kada bih na njega dobio odgovor, onda bih se zapitao i „kog su đavola radili u utrobi vuka?“

Pokušajte svoj izvještaj o dramatičnim iskustvima Crvenkapice ispričati ovim redoslijedom.

1. *Saopštite najznačajniju vijest - baka i Crvenkapica žive i pored toga što ih je progutao vuk.*

2. *Opišite kako se to desilo - herojski podvig lovca.* Dajte mu priliku da kaže kako se osjećao kada je posumnjao da je vuk progutao njegovu prijateljicu baku.

Vijesti su fokusirane na novost.

3. Pod kojim okolnostima se to desilo (background) - Dajte baki i Crvenkapici priliku da ispričaju dramatične susrete s vukom. Pružite im priliku da izraze zahvalnost lovcu za novi život koji im je poklonio.

Koncentrirajte se na fokusiranje priče. **Idite od glavne novosti unazad ka pojašnjavanju detalja i okolnosti koje su je omogućile.** Ne obraćajte pažnju na beletrističke ukrase, karakteristične za klasičnu naraciju; nerelevantne detalje tipa boje očiju. Tek kada se uvjerite da ste uspjeli postići inverzivnu strukturu, posvetite se oponašanju ostalih karakteristika novinskih vijesti. Ispričajte istu priču, ali sada bez kićenja; jezgrovito, razumljivo, interesantno, funkcionalno; u 150 do 200 riječi.

Evo kako je to uradila jedna studentkinja.

LOVAC SPASIO BAKU I CRVENKAPICU

Iz utorbe zaspalog vuka lovac je izvukao žive baku i njenu unuku.

Idite od glavne novosti unazad ka pojašnjavanju detalja i okolnosti.

Ovaj dramatični događaj odigrao se jučer, prije podne neposredno pokraj bakine kuće na rubu velike šume. Kada je, prolazeći pored bakine kuće ugledao vuka sa ogromnim stomakom kako spava, lovac je posumnjao da je baku zadesila teška nesreća. Bez mnogo razmišljanja rasjekao je vuku stomak i izvukao žive baku i njenu unuku Crvenkapicu. Prema kazivanju Crvenkapice, nju je tog jutra mama poslala u posjetu bolesnoj baki. Vuk ju je presreo na putu kroz Veliku šumu. Lažno se predstavio i izvukao od nje informacije o bolesnoj baki koja

živi sama u kućici na rubu šume. Vuk je, očigledno zaključio da će obje biti lahak plijen te je na brzinu isplanirao zločin. Crvenkapicu je uputio na zaobilazni put da bi dobio na vremenu. Na prevaru je ušao u bakinu kuću, predstavivši se da je Crvenkapica, progutao je baku a potom je progutao i nesrećnu unuku, koja je u međuvremenu i sama stigla ne posumnjavši da u krevetu umjesto bake leži zamaskirani vuk.

Srećom lovac je spriječio fatalan ishod. Stanovnici Velike šume sada su ponovo sigurni i sretni.

Ako ste uradili nešto slično, sačuvajte to kao svoju prvu novinsku vijest. Ako niste pokušajte ponovo, jer profesiju koju ste izabrali, jednostavno ne možete ni zamisliti bez vještine pisanja vijesti.

I na kraju rezimirajmo osnovna pravila pisanja vijesti;

- Novost saopštiti u jednoj ili dvije prve rečenice
- Odgovoriti na sva elementarna pitanja: šta, ko, gdje, kada, kako, zašto
- Pisati kratkim rečenicama i kratkim pasusima
- Pisati bez komentaranja i moralisanja

ZADATAK:

- Preradite, po svom izboru, neku od poznatih bajki ili basni, primjenjujući osnovna pravila pisanja vijesti.

INDEX

A

Ad hoc intervju – 330,
Afektivna komponenta komentara – 356, 357,
Algoritam vijesti – 35,
Anegdotski lid – 221, 222,
Anegdotski završetak – 235,
AP glava – 123,
Atraktivni lid – 299,

B

Background – 18, 121, 205,
Backgrounders – 201,
Blagovremenost – 41,
Bliska veza između subjekta i predikata – 63,
Blizina – 43,
Blok struktura – 173,
Breaking – 41, 188,

C

Centralni dio intervjua – 332
Citat – citiranje – 77, 219, 220,
Citatni lid – 219, 222,
Citatni naslov – 381,
Cjelovito citiranje – 77,

D

Definicija vijesti – 21, 22, 24,
Deskriptivni lid – 223,
Detalji – 69, 196, 227, 228,
Dijalog – 195, 206

Direktna identifikacija – 133, 134,
Djelimično citiranje – 78,
Dobar naslov – 377,
Događaj – 21, 24, 25, 29, 37, 161,
Dosljednost komentara – 364,
Dubinske priče (in-depth story) – 201, 265,
Dužina naslova – 379,

E

Eksperti – 266,
Ekspozicija problema – 245,
Elementi narativnog novinarstva – 193, 194,

F

Faktografsko jezgro – 90, 92,
Feature – 189, 192, 197, 199, 203
Fokusirani lid – 128, 129, 130, 131, 132, 156,
Fokusiranje priče – 18, 97, 103, 104, 105,
108,
Fokusna (usredotočena) priča – 239, 240,
Fragmentarno citiranje – 79,
Funkcija fičera – 200
Funkcije naslova – 374,

G

Generična blizina – 43,
Geografska blizina – 43,

H

Humor – 47,

I

Identifikacija novosti – 26, 27, 28,
Imedijatna aktuelnost – 41,
Imenovanje izvora citata – 84,
Informacija – 24, 38, 111,
Informacije iz pozadine – 205,
Informativni naslovi – 374, 384,
Interpretativni naslovi – 375,
Interpunkcija u naslovu – 385,
Intervju – 327,
Intervju kao metoda prikupljanja podataka – 328,
Intervju licem u lice – 331
Intervju po modelu lijevka – 333, 338,
Intervju po modelu pravilne piramide – 333
Intervju poštom – 331
Intervju sa blagim ispitivanjem – 329,
Intervju sa neutralnim ispitivanjem – 329,
Intervju sa oštrim ispitivanjem – 329,
Intervju telefonom – 330,
Inverzivna struktura – 18,
Istaknutost – 44, 45, 46,
Izvor u lidu – 143,

J

Jednostavne rečenice – 62

K

Klin glava – 128,
Kognitivna komponenta komentara – 356, 357,
Komentar – 349, 353,
Komunikativni lid – 213, 214, 215,

Konativna komponenta komentara – 356, 358,
Konflikt – 46,
Kontrastni lid- 216, 217,
Koraci u pisanju profila – 312, 313,
Koraci u pisanju trend story – 258, 259, 260,
Koraci u pisanju vijesti – 101,
Kultura izvještavanja – 54,

L

Lični profil (portret) – 200, 293,
Lično iskustvo – 306,
Lid – 101, 102, 123,
Lid u fičeru – 204, 209, 210, 263,

M

Matematska teorija informacija – 24,
Matrica za procjenu vrijednosti vijesti – 51
Medija-stvarnost – 38,
Model naslovnog bloka – 374, 379,
Modeli intervjuja – 333, 335,
Multielementni izvještaj – 174, 175, 179
Multielementni lid – 174, 176, 177, 178, 179,

N

N.T.N.K.T. – 33, 35,
Nadnaslov – 378,
Narativno novinarstvo – 191,
Naslov – 17, 369, 373,
Naslovni blok – 369, 374,
Neuobičajenost – 43,
Novinarski žanrovi – 187, 188, 239,
Novost – 21, 22, 23, 25, 106,

O

Objektivnost – 66,
Obrnuta piramida – 145, 161,
Očekivano – neočekivano – 29, 30, 31, 32,
Odložena identifikacija – 135, 136,
On-line intervju – 330
Opisivanje – 224, 225, 226, 228, 229,
Oraf graf – 204, 205, 242, 243, 244, 261,
262, 300, 301,
Organizovanje činjenica – 87,
Organizovanje fičera – 201, 202,
Osnovna novinarska pitanja – 24, 87, 90,
Osnovna pravila intervjuiranja – 346, 347,

P

Parafraziranje – 78, 79,
Parafraziranje u naslovu – 384,
Pisanje fokusirane priče – 241,
Pisanje obrnute piramide – 148, 149, 150,
151,
Pisanje pješčanog sata – 163, 164, 165, 166,
167, 168,
Pisanje profila – 299
Pisanje u pasusima – 60
Pješčani sat – 161,
Planirani intervju – 330
Poboljšanje lida – 143, 144,
Poruka – 24,
Potpuni lid – 123, 124, 125, 126, 161,
Poveznica – 162, 166,
Pravila citiranja – 78,
Pravila pisanja – 59, 120,
Pravila za početnike – 69,
Pravilo kratke rečenice – 61,

Preciznost – 67, 68,
Predmet fičera – 197,
Prednost aktivnim oblicima – 63, 64, 109,
Priče o ljudskim interesovanjima (Human
interest story) – 201
Primarna selekcija događaja – 39,
Primjena blok strukture – 174,
Principi odgovornog izvještavanja – 55,
Pripisivanje citata – 83,
Priprema za intervju – 333, 334,
Proces komentaranja – 362, 363,
Procjena vrijednosti vijesti – 52, 53, 54,

R

Redanje blokova – 173,
Reuters – 83, 102, 120, 347,
Rezimirajući (sumirajući) lid – 139, 140, 141,

S

Složene zavisne rečenice – 62, 63,
Složenje nezavisne rečenice – 62,
Sporovodne teme – 41,
Stil fičera – 200
Struktura intervjuja – 331, 332,
Struktura komentara – 357, 358,
Struktura obrnute piramide – 146, 147,
Struktura pješčanog sata – 161, 162,

T

Tehnike završetka priče – 233, 234, 235, 303,
Tematska blizina – 43,
Temeljna načela novinarstva – 54,
Tijelo fičera – 205, 264,
Tijelo komentara – 359,

Tipovi fičera – 200
Tok intervjua – 335,
Ton naslova – 376,
Trend story – 201, 255, 256,

U

Upitni lid – 211, 212,
Upotreba pridjeva i priloga – 65,
Upotreba svakodnevnih riječi – 67,
Uticaj – 40,
Uvod u intervju – 332,
Uvod u komentar – 358,

V

Vijest – 21, 23,

Vještina analize – 174,
Vrijednosti vijesti – 37, 39, 51,
Vrste intervjua – 329, 330, 331,
Vrste komentara – 354, 355,

Z

Zajednička nit – 205,
Zaključak u komentaru – 361,
Završetak priče – 206, 231, 232, 246, 247,
267, 333, 338, 361,
Završni citat – 234,
Značaj – 40,

Ž

Žanrovske odlike profila – 293, 294,

9 789958 514005